

AYOL VA QIZLARNI TA'LIM OLISHGA RAG'BATLANTIRISHDA OTA-ONANING O'RNI

Sodiqova Dilxayot Xabibullayevna

University of Business and Science

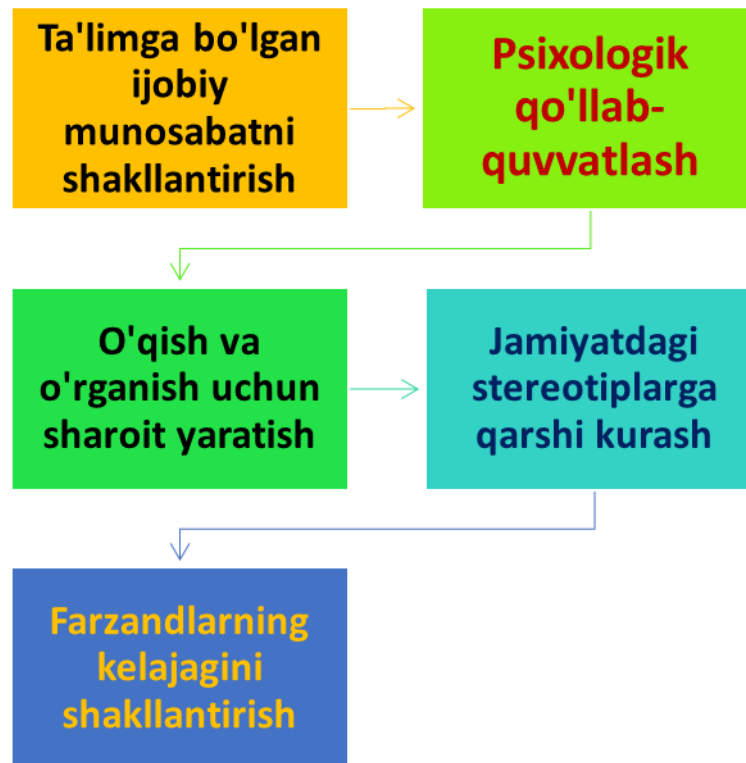
Pedagogika-psixologiya yo‘nalishi 3-kurs talabasi

Annotatsiya: *Ushbu maqola ayol va qizlarni ta'lim olishga rag'batlantirishda ota-onaning o'rni va ahamiyatini keng yoritadi. Maqolada ota-onaning ta'limga bo'lgan munosabati, onaning farzandlari, ayniqsa qizlarni o'qishga rag'batlantirishdagi roli, shuningdek, ota-onalarning jamiytdagi qadriyatlar va to'siqlarga qarshi kurashishda qanday ta'sir ko'rsatishi haqida so'z boradi. Ota-onaning psixologik qo'llab-quvvatlashi va ularning ta'limga bo'lgan ijobiy munosabati, qizlarning muvaffaqiyatli ta'lim olishida muhim omil sifatida ta'kidlanadi.*

Kalit so'zlar:*Ayol ta'limi, qizlarni ta'lim olishga rag'batlantirish, ota-onaning roli, ta'limga bo'lgan munosabat, gender tengligi, ta'lim va jamiyat, onaning roli, psixologik qo'llab-quvvatlash, ta'limga qarshi qadriyatlar.*

Ayol va qizlarni ta'lim olishga rag'batlantirishda ota-ona, xususan, onaning roli beqiyosdir. Jamiyatning taraqqiyotida ta'limning ahamiyati haqida ko'p gapirilgan, lekin ta'limni rag'batlantirishda oilaning o'rni ko'pincha e'tibordan chetda qoladi. Ota-onalar nafaqat bolalarining ta'lim olishida boshlang'ich yordam beruvchilar, balki ular farzandlarining kelajagini shakllantiruvchi asosiy figuralardir. Ota-onaning ta'lim olishga bo'lgan munosabati, qadriyatlari va bolalariga ko'rsatgan e'tibori, ularning ta'lim olishiga ta'sir qiladi. Ayniqsa, ayollar va qizlar uchun ta'lim olishda ota-ona muhim bir vazifani bajaradi. Bu maqolada, ota-onaning ayol va qizlarni ta'lim olishga rag'batlantirishdagi o'rni va ahamiyatini keng yoritishga harakat qilamiz.

Ota-onalar, bolalarining ilk o'qish va tarbiyasini boshlaydigan asosiy shaxslar hisoblanadi. Ota-onaning ta'limga bo'lgan munosabati va farzandlariga qo'ygan talablari, bolalarining kelajakdagi muvaffaqiyatlariga ta'sir qiladi. Shu bilan birga, ayol va qizlarning ta'lim olishiga ta'sir etuvchi ko'plab omillar mavjud. Ota-onaning roli, nafaqat o'quv jarayoniga jalb qilishda, balki o'qish va o'rganishga bo'lgan qiziqishning shakllanishida ham muhimdir.

Ota-onalar, ayniqsa onalar, farzandlariga ta'lim olishning ahamiyatini tushuntirib, ularga ta'limni qadrlashni o'rgatadilar. Ularning ta'limga bo'lgan ijobiy munosabati, qizlarning o'qishga bo'lgan qiziqishini oshiradi. Ota-onaning ko'rsatgan qiziqishi va e'tibori, qizlarni muvaffaqiyatli ta'lim olishga rag'batlantiradi. Ota-onaning farzandlariga o'qishdagi muvaffaqiyatlarini tan olish, ularga maqsadlariga erishish yo'lida ishonch bag'ishlash, psixologik qo'llab-quvvatlashning muhim usulidir. Bu, qizlarning o'qishga bo'lgan ishtiyoqini oshiradi va ularning ta'limga bo'lgan motivatsiyasini kuchaytiradi. Ota-onalar, o'z farzandlari uchun qulay o'qish sharoitlarini yaratish orqali, ularga ta'lim olishda imkoniyatlar taqdim etadilar. Ularning o'quv materiallari, o'qish joylari va o'qish uchun zarur vositalarni ta'minlash orqali, ota-onalar qizlarning ta'lim olish jarayonini engillashtiradilar.

Ba'zi madaniyatlarda ayollar va qizlarga ta'lim berishdan ko'ra, boshqa vazifalar yuklatilishi mumkin. Ota-onalar, bu stereotiplarga qarshi turib, qizlarni ta'lim olishga rag'batlantirishda, ularning ta'lim olish huquqini himoya qiladilar. Bu orqali ota-onalar, jamiyatda ayollarga nisbatan teng huquqlilikni ta'minlashga hissa qo'shadilar. Ota-onalar, o'z farzandlariga ta'lim olishni rag'batlantirish orqali, ularning kelajagini shakllantiradilar. Ayollar va qizlar uchun ta'lim olish, nafaqat shaxsiy rivojlanish, balki jamiyatda faol va mas'uliyatli fuqarolar sifatida ularga imkoniyatlar yaratadi. Ota-onaning farzandlarining kelajagini o'ylab qabul qilgan qarorlari, ularning o'qishga bo'lgan ishtiyoqini va muvaffaqiyatlarini ta'minlaydi. Shu tarzda, ota-onaning ta'lim olishdagi roli nafaqat birinchi yordamchi sifatida, balki jamiyatda ta'limni targ'ib qilish, teng huquqlilikni ta'minlash va kelajakni shakllantirishda muhim ahamiyatga ega bo'ladi.

Ota-onaning ta'limga bo'lgan munosabati, bolalarining o'qishga bo'lgan qiziqishini shakllantiradi. Agar ota-onalar ta'limni muhim deb bilsalar, bolalari ham shu tarzda ta'limni

qadrlaydilar. Ayniqsa, ayollar va qizlarning ta'lim olishida ota-onaning ta'limga bo'lgan pozitsiyasi juda katta rol o'ynaydi. Katta oilalarda, ota-onalar qizlarini o'qish va o'qishdan to'xtatmaslikni o'z vazifalari sifatida ko'radilar. Shu sababli, ota-onaning ta'limga bo'lgan ijobiy qarashlari, qizlarning o'qishga bo'lgan ishtiyoqini oshiradi va bu ularning kelajagi uchun muhim ahamiyatga ega.

Ko'plab jamiyatlarda ayollar va qizlarning ta'lim olishi ba'zi madaniy va ijtimoiy to'siqlarga duch keladi. Ota-onaning o'z farzandlariga ta'lim olish huquqini ta'minlashdagi roli, jamiyatdagi an'anaviy qadriyatlarni yengib o'tishga yordam beradi. Ota-ona qizlarga o'qish va o'rganishning zarurligini tushuntirib, ularni mustaqil fikrlash va o'z huquqlarini himoya qilishga undaydi. Bu esa jamiyatda ayollar va qizlarning teng huquqliligiga erishishda katta qadam bo'ladi.

Ayol va qizlarni ta'lim olishga rag'batlantirishda onaning o'rni alohida ahamiyatga ega. Odatda, onalar o'z farzandlariga eng yaqin shaxs hisoblanadi va ular ta'lim olishda ota-onaning asosiy yo'naltiruvchi bo'ladilar. Onalar, qizlarning o'qishga bo'lgan ishtiyoqini shakllantirishda, ularga ko'proq e'tibor beradi, ularga yordam berish va qo'llab-quvvatlash uchun ko'proq vaqt ajratadilar. Shu bilan birga, onalar o'z qizlariga ijobiy ro'l o'ynaydi, ularni muvaffaqiyatga erishish uchun kerakli bilim va ko'nikmalarni olishga undaydi.

Ta'limga bo'lgan qat'iyatli munosabat, ota-onalar uchun ba'zan katta qiyinchiliklar keltirishi mumkin. Bu qiyinchiliklar, o'z navbatida, qizlarning ta'lim olishiga to'sqinlik qilishi mumkin. Misol uchun, ba'zi jamiyatlarda qizlarni o'qitish erkaklarga nisbatan kamroq ahamiyatga ega deb hisoblanadi. Bu holat, ota-onalarga qizlarni o'qitishning muhimligini tushuntirishda qiyinchiliklar keltirishi mumkin. Biroq, ota-onalar o'z farzandlarining ta'lim olish huquqini himoya qilib, bu to'siqlarni yengib o'tishga harakat qiladilar. Ota-onaning psixologik yondashuvi, qizlarning ta'lim olishda muvaffaqiyatga erishishida katta ahamiyatga ega. Ota-onalar o'z farzandlarini har tomonlama qo'llab-quvvatlashi kerak. Ota-onaning qo'llab-quvvatlashi, bolalarga o'z maqsadlariga erishish uchun zarur bo'lgan psixologik barqarorlikni ta'minlaydi. Bu esa o'z navbatida, qizlarning ta'limga bo'lgan ishtiyoqini oshiradi va ular uchun muvaffaqiyatli kelajakning eshiklarini ochadi. Ayol va qizlarni ta'lim olishga rag'batlantirishda ota-onaning o'rni nihoyatda muhimdir. Ota-onalar nafaqat ta'limning boshlang'ich bosqichida, balki bolalarning barcha o'qish jarayonlarida ularga yo'l-yo'riq ko'rsatishda katta mas'uliyatni o'z zimmasiga oladi. Ota-onaning ta'limga bo'lgan ijobiy munosabati, qizlarning o'qishga bo'lgan ishtiyoqini oshiradi, jamiyatda ayollar va qizlarning teng huquqliligini ta'minlashga yordam beradi va ijtimoiy rivojlanishga hissa qo'shadi. Ota-onaning o'z farzandlariga ta'lim olish huquqini ta'minlashdagi yordami, jamiyatning barqaror va muvaffaqiyatli kelajagi uchun zarurdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “2022–2026 йилларга мўлжалланган Янги Ўзбекистоннинг тараққиёт стратегияси тўғрисида”ги 2022 йил 28 январдаги ПФ-60- сон Фармони.
2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Оила

ва хотин-қизлар билан ишлаш, маҳалла ва нуронийларни қўллаб-қувватлаш тизимини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида” 2022 йил 1 мартдаги ПФ-81-сон Фармони.

3. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Оила ва хотин-қизлар давлат қўмитаси фаолиятини ташкил этиш тўғрисида” 2022 йил 1 мартдаги ПҚ-146-сон қарори.

4. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Оила ва хотин-қизларни тизимли қўллабқувватлашга доир ишларни янада жадаллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2022 йил 7 мартдаги ПФ-87-сон Фармони.

5. Мусурманова О. Оила жамият таянчи: Монография /О.Мусурманова. – Тошкент: Ёшлар нашриёт уйи, 2019. – 252 б.

6. Musurmanova A. Family reading as a factor of spiritual and moral development of the child The Way of Science. International scientific journal (ISSN 2311-2158) 2018. – № 1 (47). – P. 70–72.

7. Musurmanova A. Improving Mechanisms of interaction between Family institutions and Educational institutions in Devejoping Spirital Culture of Alolescents at Social and Right Risk Groups Eastern European scientifik journal (ISSN 2199-7977) Ausgabe 2-2018. – P. 62–67.